

1419-о заседание на Комитета на Министрите на Съвета на Европа 30 ноември - 2 декември 2021 г. (формат „Права на човека“)

Н46-8 С.3. / Колеви срещу България (жалби №№ 29263/12 и 1108/02)

Наблюдение на изпълнението на решенията на Европейския съд

Относитими документи: CM/Notes/1419/H46-8

Решения

Представителите на министрите

1. припомниха, че тези дела се отнасят основно до системния проблем с неефективни наказателни разследвания в България, пропуска да се изследва задълбочено дали доказателствата са сочели липса на съгласие и дали е трябвало да бъде повдигнато обвинение за изнасилване, както и липсата на гаранции за независимостта на наказателните разследвания, касаещ и главния прокурор и други близки до него високопоставени служители;

Що се отнася до индивидуалните мерки

2. припомниха, че по делото С.З. не изглеждат необходими допълнителни индивидуални мерки; приканиха властите да предоставят информация за резултата от искането на главния прокурор за възобновяване на наказателното производство по делото З.; приканиха ги бързо да предоставят информация за оценката на прокуратурата относно възможността за допълнително разследване по делата У. и Х. и други;

3. приканиха властите да посочат дали жалбоподателите са обжалвали спирането на разследването по делото Колеви и дали полицията или други компетентни органи извършват допълнителни действия по разследването за установяване на извършителя на убийството на г-н Колев;

Що се отнася до общите мерки в групата дела С.З.

4. приветстваха готовността на властите да работят, в консултация със Съвета на Европа, по няколко важни мерки за подобряване на ефективността на наказателните разследвания като цяло до края на 2022 г.; повториха призива си да се въведат законодателни или, ако се установят непреодолими конституционни ограничения, конституционни изменения, които да позволят съдебен контрол върху прокурорските откази за образуване на досъдебно производство, заедно с мерки за избягване на прекомерното натоварване на съдилищата и прокурорите;

5. приканиха ги също така да предоставят своевременно информация за резултатите от обсъжданията относно конкретни мерки за намаляване на формализма в съдебната фаза (включително връщанията на дела в досъдебната фаза), за предоставяне на възможност пострадалият да поиска ускоряване на производството преди привличането на обвиняем и за подробно уреждане на възобновяването на наказателното производство; приканиха ги също така да предоставят оценка на възможността за засилване на съдебния контрол и гаранциите по отношение на повдигането на обвинения, за разрешаване на разделянето на дела срещу множество подсъдими в съдебната фаза, за подобряване на практиките по отношение на съдържанието, разглеждането и изменението на обвинителния акт;

6. по отношение на делото З. приканиха властите да представят преглед на вътрешната съдебна и прокурорска практика, както и оценката си за възможните допълнителни мерки, необходими за да се гарантира, че изнасилването се преследва по начин, съответстващ на Конвенцията, наред с другото, по отношение на определянето на липсата на съгласие и разглеждането на оплакването на дете за изнасилване по начин, който е чувствителен към детето; по отношение на делото Х. и други изискаха по-подробна информация за реформата, започната през ноември 2020 г., както и за прокурорската и съдебната практика в тази област, която да отговори и на въпросите, посочени в анализа на Секретариата;

Що се отнася до общите мерки по делото Колеви

7. приветстваха готовността на властите да работят по правила за независимо разследване на главния прокурор и неговите заместници до края на 2022 г., като се консултират със Съвета на Европа; все пак отбелязаха, че новите програмни предложения, макар и положителни в различни отношения, не са разработени подробно, по-специално по отношение на правилата за назначаване, кариера и съдебен контрол, и поради това не могат да бъдат оценени цялостно в някои отношения, а също така не отговарят напълно на Междинна резолюция CM/ResDHResDH(2019)367 и на последващите решения на Комитета на министрите, наред с другото по отношение на процедурата за временно отстраняване на главния прокурор и участието на достатъчен брой достатъчно независими разследващи, и могат да се разглеждат само като временно решение;

8. отново призоваха властите да приемат законодателни или, в случай че се установят непреодолими конституционни пречки, конституционни изменения, за да отговорят изцяло на Междинна резолюция CM/ResDHResDH(2019)367 и на последващите решения, по-специално що се отнася до гаранциите за независимост на лицето, което ръководи и контролира разследването, и на лицата, участващи като разследващи, както и до необходимостта да се осигури участието на достатъчен брой разследващи;

9. призоваха властите спешно да приемат мерки за намаляване на влиянието на главния прокурор в новия Висш съдебен съвет и неговата прокурорска колегия, които ще бъдат избрани през 2022 г., за да се даде възможност за въвеждане на ефективна процедура за отстраняване от длъжност и да се намали смразяващият ефект върху лицата, натоварени с разследването на главния прокурор;

10. отново насърчиха властите да представят своята оценка дали е необходимо да се изменят процесуалните или институционалните правила, включително по отношение на разширяването на съдебния контрол, за да се намали до известна степен потенциалното влияние на главния прокурор сред магистратите или неговото влияние в рамките на прокуратурата, с оглед въвеждането на ефективен механизъм за разследване;

11. насърчиха властите да предоставят информация относно въпросите, повдигнати в анализа на Секретариата и в Н-Ехес(2021)20 и Н-Ехес(2021)21, и решиха да разгледат отново делата от тази група, заедно или поотделно, най-късно на 1436-ото си заседание (юни 2022 г.) (формат „Права на Човека“).